

Наукoвi перспективи
Видавничa група

MODERNÍ ASPEKTY VĚDY

*v rámci publikační skupiny
Scientific Publishing Group*

*Svazek XXXII mezinárodní
kolektivní monografie*

Česká republika
2023

Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. (Česká republika)
Středoevropský vzdělávací institut (Bratislava, Slovensko)
Národní institut pro ekonomický výzkum (Batumi, Gruzie)
Al-Farabi Kazakh National University (Kazachstán)
Institut filozofie a sociologie Ázerbájdžánu Národní akademie věd (Baku, Ázerbájdžán)
Institut vzdělávání Ázerbájdžánské republiky (Baku, Ázerbájdžán)
Batumi School of Navigation (Batumi, Gruzie)
Regionální akademie managementu (Kazachstán)
Veřejná vědecká organizace „Celokrajinské shromáždění lékařů ve veřejné správě“ (Kyjev, Ukrajina)
Nevládní organizace „Sdružení vědců Ukrajiny“ (Kyjev, Ukrajina)
Univerzita nových technologií (Kyjev, Ukrajina)

v rámci publikační skupiny Publishing Group „Vědecká perspektiva“

MODERNÍ ASPEKTY VĚDY

Svazek XXXII mezinárodní kolektivní monografie

Česká republika
2023

International Economic Institute s.r.o. (Czech Republic)
Central European Education Institute (Bratislava, Slovakia)
National Institute for Economic Research (Batumi, Georgia)
Al-Farabi Kazakh National University (Kazakhstan)
Institute of Philosophy and Sociology of Azerbaijan National Academy of Sciences (Baku, Azerbaijan)
Institute of Education of the Republic of Azerbaijan (Baku, Azerbaijan)
Batumi Navigation Teaching University (Batumi, Georgia)
Regional Academy of Management (Kazakhstan)
Public Scientific Organization "Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in Public Administration" (Kyiv, Ukraine)
Public Organization Organization "Association of Scientists of Ukraine" (Kyiv, Ukraine)
University of New Technologies (Kyiv, Ukraine)

within the Publishing Group "Scientific Perspectives"

MODERN ASPECTS OF SCIENCE

32- th volume of the international collective monograph

Czech Republic
2023

UDC 001.32: 1/3] (477) (02)
C91

Vydavatel:

Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.
se sídlem V Lázních 688, Jesenice 252 42
IČO 03562671 Česká republika
Zveřejněno rozhodnutím akademické rady

Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. (Zápis č. 26/2023 ze dne 8. červen 2023)

Monografie jsou indexovány v mezinárodním vyhledávači
Google Scholar

Recenzenti:

- Karel Nedbálek** - doktor práv, profesor v oboru právo (Zlín, Česká republika)
Markéta Pavlova - ředitel, Mezinárodní Ekonomický Institut (Praha, České republika)
Humeir Huseyn Akhmedov - doctor of pedagogical sciences, professor (Baku, Azerbaijan);
Iryna Zhukova - kandidátka na vědu ve veřejné správě, docentka (Kyjev, Ukrajina)
Yevhen Romanenko - doktor věd ve veřejné správě, profesor, ctěný právník Ukrajiny (Kyjev, Ukrajina)
Oleksandr Datsiy - doktor ekonomie, profesor, čestný pracovník školství na Ukrajině (Kyjev, Ukrajina)
Jurij Kijkov - doktor informatiky, dr.h.c. v oblasti rozvoje vzdělávání (Teplice, Česká republika)
Vladimír Bačižin - docent ekonomie (Bratislava, Slovensko)
Peter Ošváth - docent práva (Bratislava, Slovensko)
Oleksandr Nepomnyashy - doktor věd ve veřejné správě, kandidát ekonomických věd, profesor, řádný člen
Vysoké školy stavební Ukrajiny (Kyjev, Ukrajina)
Vladislav Fedorenko - doktor práv, profesor, DrHb - doktor habilitace práva (Polská akademie
věd), čestný právník Ukrajiny (Kyjev, Ukrajina)
Dina Dashevskaja - geolog, geochemik Praha, Česká republika (Jeruzalém, Izrael)

Tým autorů

C91 Moderní aspekty vědy: XXXII. Díl mezinárodní kolektivní monografie/
Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický
Institut s.r.o., 2023. str. 578

Swazek XXXII mezinárodní kolektivní monografie obsahuje publikace o: utváření a
rozvoji teorie a historie veřejné správy; formování regionální správy a místní samosprávy;
provádění ústavního a mezinárodního práva; finance, bankovníctví a pojišťovnictví; duševní
rozvoj osobnosti; rysy lexikálních výrazových prostředků imperativní sémantiky atd.

Materiály jsou předkládány v autorském vydání. Autoři odpovídají za obsah a pravopis materiálů.

© Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. , 2023
© Publishing Group „ Vědecká perspektiva “, 2023
© autoři článků, 2023

OBSAH

PŘEDMLUVA

ODDÍL 1. VEŘEJNÁ SPRÁVA

- §1.1 *ТИНЬОВИЙ РИНОК ПАЛЬНОГО УКРАЇНИ* 13
(Романенко Є.О., Збройні Сили України, Малахов Р.В.,
Головне управління розвідки Міністерства оборони України)

ODDÍL 2. PEDAGOGIKA, VÝCHOVA, FILOZOFIE, FILOLOGIE

- §2.1 *FOREIGN LANGUAGE (FL) COMMUNICATIVE
COMPETENCE DEVELOPMENT: THE PRINCIPAL
STRATEGIES TO APPLY* (Gubaryeva O.S. Kharkiv National
Automobile and Road University, Herasymchuk T.V.,
Kharkiv National Automobile and Road University,
VoronoVa Ye.M., Kharkiv National Automobile and Road
University) 29
- §2.2 *MODES OF LECTURES IN PROFESSIONAL
TRAINING AND THEIR METHODOLOGICAL SUPPORT* 53
(Martsikhiv K.R., Lviv Polytechnic National University)
- §2.3 *ACTIVATION OF FOREIGN LANGUAGE
VOCABULARY IN MODERN UKRAINIAN LEGISLATION* 63
(Stratulat N., National Academy of Internal Affairs,
Haldetska I., National Academy of Internal Affairs)
- §2.4 *ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО
ВИХОВАННЯ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО
ТА МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ* (Ваколя З.М.,
ДВНЗ «Ужгородський національний університет») 75

- §2.5 *ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ У НАВЧАННІ МАТЕМАТИКИ НА ПРИКЛАДІ ВИВЧЕННЯ ТЕМИ «ГЕОМЕТРИЧНІ ЙМОВІРНОСТІ»* (Войналович Н.М., Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка, Нічишина В.В. Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка) 113
- §2.6 *ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ПРОФЕСІЙНОГО ЗДОРОВ'Я МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ У ОСВІТНЬО-ВИХОВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗВО* (Глінчук Ю.О., Рівненський державний гуманітарний університет) 129
- §2.7 *ФОРМУВАННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ СУЧАСНОЇ ЮРИСЛІНГВІСТИКИ НА АНАЛІЗІ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ДВОМОВНИХ СЛОВНИКІВ ЮРИДИЧНИХ ТЕРМІНІВ* (Дихта Н.М., Національний університет «Одеська юридична академія», Явдошук А.А., Національний університет «Одеська юридична академія») 140
- §2.8 *ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ СУСПІЛЬСТВА МЕТАМОДЕРНУ* (Кравцов Ю.С., Дніпровський державний технічний університет, Якуніна А.О., Дніпровський державний технічний університет) 214
- §2.9 *ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ* (Кулешова В.В., Навчально-науковий професійно-педагогічний інститут Української інженерно-педагогічної академії, Бобрикова Ю.С., Навчально-науковий професійно-педагогічний інститут Української інженерно-педагогічної академії) 234
- §2.10 *БІЛІНГВАЛЬНЕ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ* (Хоменко О.В., Київський національний лінгвістичний університет) 245

ODDÍL 3. PRÁVNÍ VĚDY

- §3.1 *ТІНЬОВИЙ РИНОК ТЮТЮНОВИХ ВИРОБІВ* 257
(**Романенко Є.О.**, Збройні Сили України, **Гурковський В.І.**, Збройні Сили України)
- §3.2 *ОСОБЛИВОСТІ ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ В НІДЕРЛАНДАХ ТА ІТАЛІЇ ЯК ПОЗИТИВНИЙ ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ* 273
(**Єфімов В.В.**, Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, **Єфімова І.В.**, Університет митної справи та фінансів)
- §3.3 *ПРАВОВІ НАСЛІДКИ ПРИПИНЕННЯ ТРУДОВИХ ПРАВОВІДНОСИН ЗА ІНІЦІАТИВИ ОРГАНУ ПОЛІЦІЇ* 285
(**Нагорна О.О.**, Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ)
- §3.4 *УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИХ ЗАХОДІВ ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТІ* 296
(**Циганов О.Г.**, Державний науково-дослідний інститут МВС України, **Буличева Н.А.**, Київський університет імені Бориса Грінченка, **Буличев А.О.**, Державний науково-дослідний інститут МВС України, **Грущенко О.А.**, Національна академія внутрішніх справ)

ODDÍL 4. TECHNICKÉ VĚDY

- §4.1 *THEORETICAL ANALYSIS OF DRYING KINETICS OF COLLOID CAPILLARY-POROUS MATERIALS* 306
(**Petrova Zh.**, Technologies Institute of Engineering Thermophysics of NAS of Ukraine, **Davydenko V.**, Technologies Institute of Engineering Thermophysics of NAS of Ukraine, **Slobodianiuk K.**, Technologies Institute of Engineering Thermophysics of NAS of Ukraine, **Grakov O.**, Institute of Engineering Thermophysics of NAS of Ukraine)

- §4.2 ФЛОТОЕКСТРАКЦІЙНЕ ВИДАЛЕННЯ БАРВНИКІВ 318
(Обушенко Т.І., Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», Толстопалова Н.М., Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», Сангінова О.В., Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», Костенко Є.Г., Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»)

ODDÍL 5. PSYCHOLOGIE

- §5.1 ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСОБИ ТА ТЕХНІКИ РОЗВИТКУ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ ОСОБИСТОСТІ 333
(Савчин М.В., Дрогобицький державний педагогічний університету імені Івана Франка, Федорчук В.М., Кам'янець-Подільський державний інститут, Зимянський А.Р., Дрогобицький державний педагогічний університету імені Івана Франка)

ODDÍL 6. HISTORICKÉ VĚDY

- §6.1 AGITATION AND PROPAGANDA OF OUN AGAINST THE SOVIET UNION IN 1944-1945 IN EASTERN GALICIA 345
(Koniukhov S.V., National University "Lviv Polytechnic")

ODDÍL 7. EKONOMIKA A ŘÍZENÍ PODNIKU

- §7.1 ОЦІНКА ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ЯК ПОТЕНЦІЙНОГО ЧЛЕНА ЄС 361
(Романенко Є.О., Збройні Сили України, Федосова В.Е., Національна академія внутрішніх справ)

§7.2 *MARKETING APPROACH TO THE MARKETING APPROACH TO THE FORMATION OF A DIGITAL COMMERCIAL SPACE FOR SALE OF ORGANIC PRODUCTS* (Sharko V., Vinnytsia Institute of Trade and Economics of the State University of Trade and Economics, **Andrusenko N.**, Vinnytsia Trade and Economic Institute of the State Trade and Economic University, **Vasylyshina O.**, Vinnytsia Trade and Economic Institute of the State Trade and Economic University) 376

§7.3 *СУТНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЦТВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ* (Галкін В.В., Миколаївський національний аграрний університет) 390

§7.4 *БЕЗПЕКОВІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ У КРИЗОВИХ СИТУАЦІЯХ* (Трушкіна Н, Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України) 419

ODDÍL 8. LÉKAŘSKÉ VĚDY

§8.1 *LUNG ORGANOMETRY OF DOMESTIC MAMMALS IN COMPARATIVE ASPECT* (Goralsky L.P., Zhytomyr Ivan Franko State University, **Glukhova N.M.**, Polissia national university, **Sokulskiy I M.**, Polissia national university, **Kolesnik N.L.**, Polissia national university, **Dunaievskia O.F.**, Polissia National University, **Pavliuchenko O.V.**, Zhytomyr Ivan Franko State University) 433

ODDÍL 9. ÚČETNICTVÍ, AUDITNÍ ANALÝZY

§9.1 *ENVIRONMENTAL AUDIT IN UKRAINE: PROBLEMS AND DEVELOPMENT PROSPECTS* (Bondar O., State Ecological Academy of Postgraduate Education and Management, **Ryzhenko N.**, State Ecological Academy of Postgraduate Education and Management, **Chernykhivska A.**, State Ecological Academy of Postgraduate Education and Management) 464

ODDÍL 10. PENÍZE, FINANCE, ÚVĚR

- §10.1 *РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ: УКРАЇНСЬКИЙ ВИМІР* (Кучер Г.В., Державний торговельно-економічний університет, Козарезенко Л.В., Державний торговельно-економічний університет) 475

ODDÍL 11. FYZIKÁLNÍ A MATEMATICKÉ VĚDY

- §11.1 *ПРО ОДНУ МНОЖИНУ, ЗАДАНУ В ТЕРМІНАХ ЧАСТОТИ ЦИФРИ НУЛЬ ЧИСЕЛ В S-КОВІЙ СИСТЕМІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ* (Макарчук О.П., Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка) 488

ODDÍL 12. NÁRODNÍ BEZPEČNOST

- §12.1 *В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ СТВОРЮЄТЬСЯ КОРПУС МОРСЬКОЇ ПІХОТИ* (Романенко Є.О., Збройні Сили України, Малахов Р.В., Головне управління розвідки Міністерства оборони України) 500

ODDÍL 13. ZEMĚPIS

- §13.1 *SCIENTIFIC INVESTIGATIONS OF GENDER ASPECTS OF THE POSITION OF WOMEN IN TIMES OF DANGER AND LEADERSHIP* (Hryniuk T., Ukrainian State University of Mykhailo Drahomanov, Shchabelska V., Ukrainian State University of Mykhailo Drahomanov, Bulycheva T. Associate Professor, Head of the Department of Tourism, Ukrainian State University of Mykhailo Drahomanov) 512

- §13.2 РЕКРЕАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ОЗЕРНИХ КОМПЛЕКСІВ ОБ'ЄКТІВ ПЗФ КАМІНЬ-КАШИРСЬКОГО РАЙОНУ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ (**Мельнійчук М.М.**, Волинський національний університет імені Лесі Українки, **Карпюк З.К.**, Волинський національний університет імені Лесі Українки, **Чижевська Л.Т.**, Волинський національний університет імені Лесі Українки, **Мельник О.В.**, Волинський національний університет імені Лесі Українки, **Ковальчук С.І.**, Волинський національний університету імені Лесі Українки, **Качаровський Р.Є.**, Волинський національний університет імені Лесі Українки, **Антипюк О.В.**, Волинський національний університет імені Лесі Українки) 522

ODDÍL 14. EKOLOGIE

- §14.1 SYSTEM OF SOCIAL AND ENVIRONMENTAL MONITORING AS A BASIS FOR ENVIRONMENTAL SAFETY OF POPULATION OF CITIES (**Yorkina N.V.**, Melitopol State Pedagogical University named after Bohdan Khmelnytsky, **Cherniak Ye.B.**, Melitopol State Pedagogical University named after Bohdan Khmelnytsky) 540

ODDÍL 15. MARKETING

- §15.1 BRAND COMMUNICATION IN CONDITIONS OF WAR (**Skorokhod T.**, National Technical University of Ukraine Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute) 555

§13.2 РЕКРЕАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ОЗЕРНИХ КОМПЛЕКСІВ ОБ'ЄКТІВ ПЗФ КАМІНЬ-КАШИРСЬКОГО РАЙОНУ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ (Мельнійчук М.М., Волинський національний університет імені Лесі України, Карпюк З.К., Волинський національний університет імені Лесі України, Чижевська Л.Т., Волинський національний університет імені Лесі України, Мельник О.В., Волинський національний університет імені Лесі України, Ковальчук С.І., Волинський національний університету імені Лесі України, Качаровський Р.Є., Волинський національний університет імені Лесі України, Антипюк О.В., Волинський національний університет імені Лесі України)

Вступ. Гідрологічна мережа будь-якої території є важливим азональним чинником, що визначає ландшафтну структуру на мезорівні, в першу чергу, впливаючи на гідротермічний режим прибережних природно-територіальних комплексів (ПТК) та створюючи власні природно-аквальні комплекси (ПАК). Залежно від рівневого режиму та об'єму водної маси, прибережні ПТК можуть трансформуватися і зміщуватися, це властиво переважно для зон низької та високої заплави. Стійкі ПТК та ПАК переважно формуються в межах озерних улоговин та відповідних басейнів водозбору. Структурна різноманітність озерних комплексів є основою формування біорізноманіття та рекреаційної атрактивності, що відповідно визначає їх як ділянки зосередження природоохоронної діяльності з подальшим створенням на їхній основі об'єктів природно-заповідного фонду різних видів та значення. Для забезпечення природоохоронного режиму та організації раціонального природокористування в межах озерних комплексів необхідні: розробка екологічних паспортів, створення ландшафтних

карт, зонування територій, розрахунки рекреаційного навантаження тощо.

Виклад основного матеріалу. Камінь-Каширський район Волинської області охоплює 155 населених пунктів, площа становить 4 722,60 км², загальна чисельність населення 131,6 тис. осіб. У його складі одна міська, дві селищних та дві сільських територіальних громади. У межах району знаходиться 167 водних об'єктів: 52 річки, 56 озер, п'ять водосховищ, 54 ставки. Структура земельного фонду: забудовані землі – 9509 га (2 % від загальної площі району), сільськогосподарські – 155931 га (33 %; рілля – 78212,78 га, сіножаті – 34513,71 га, пасовища – 37649,37 га, багаторічні насадження – 1048,25 га), лісовкриті – 252837 га (53 %), заболочені – 50810 га (11 %), меліоровані – 89490 га (19 %), інші – 6057 га (1 %). Загальна площа територій та об'єктів природно-заповідного фонду – 69235,15 га (14,6 %), що відповідає мінімальним вимогам до коефіцієнта заповідності [1; 3; 7–8; 16; 22].

Організація рекреаційного природокористування об'єктів ПЗФ, що охоплюють озера та прибережні території, ускладнюється тим, що необхідно враховувати як режим охорони об'єктів ПЗФ, так і виділення постійних водоохоронних зон навколо самих водних об'єктів. Виділення територій та акваторій, що володіють рекреаційним потенціалом, неможливе без визначення чітких меж ділянок з абсолютною заповіданістю (наприклад, водний об'єкт чи його частина, місцезростання рідкісних видів рослин тощо), що безпосередньо охороняються законом, та відповідних буферних зон.

Прибережні захисні смуги встановлюються по берегах річок та навколо водойм уздовж урізу води (у меженний період) шириною [20]:

1) для малих річок, струмків і потічків, а також ставків площею менше 3 гектарів – 25 м;

2) для середніх річок, водосховищ на них та ставків площею більше 3 гектарів – 50 м;

3) для великих річок, водосховищ на них та озер – 100 м. Якщо крутизна схилів перевищує 3° , мінімальна ширина прибережної захисної смуги подвоюється.

Водоохоронна зона має внутрішню і зовнішню межі. Внутрішня межа збігається з мінімальним рівнем води у водному об'єкті. Зовнішня межа прив'язується до наявних контурів сільськогосподарських угідь, шляхів, лісосмуг, меж заплав, надзаплавних терас, бровок схилів, балок та ярів і визначається найбільш віддаленою від водного об'єкта лінією [20]:

1) затоплення при максимальному повеневому (паводковому) рівні води, що повторюється один раз за десять років;

2) берегоруйнування, меандрування;

3) тимчасового та постійного підтоплення земель;

4) ерозійної активності;

5) берегових схилів і сильноеродованих земель. Для озер Камінь-Каширського району властиві 1–3 варіанти.

Рекреаційний потенціал одночасно як фізико-географічна та суспільно-економічна категорія може мати різні форми оцінки – кількісні та якісні. Для планування рекреаційного навантаження критично важливими є два взаємозалежних параметри – рекреаційна ємність та рекреаційна дигресія. Рекреаційна ємність безпосередньо залежить від обраних нормативів рекреаційного навантаження із врахуванням фактичної та прогнозної дигресії (наприклад, деградація рослинного покриву чи зниження рівня води внаслідок довготривалих змін клімату). Зворотній зв'язок у системі «людина–навколишнє середовище (рекреаційна ємність)» – збільшення ступеня

дигресії зменшує абсолютні значення нормативів рекреаційного навантаження, спричиняє середньоперіодичні (5–10 років) осциляції допустимих потоків рекреантів. При обчисленні первинної рекреаційної ємності рекомендуємо використовувати найстрогіші нормативи рекреаційної ємності та вилучати із загальної площі об'єктів ПЗФ площі відповідних озер, важливих рослинних асоціацій (фітоценозів) та зооценозів [2–6].

У межах Камінь-Каширського району Волинської області існує 20 об'єктів ПЗФ, у складі яких охороняються озера (Рис. 1; Табл. 1). Нижче подано загальні характеристики та описано їхнє біорізноманіття.

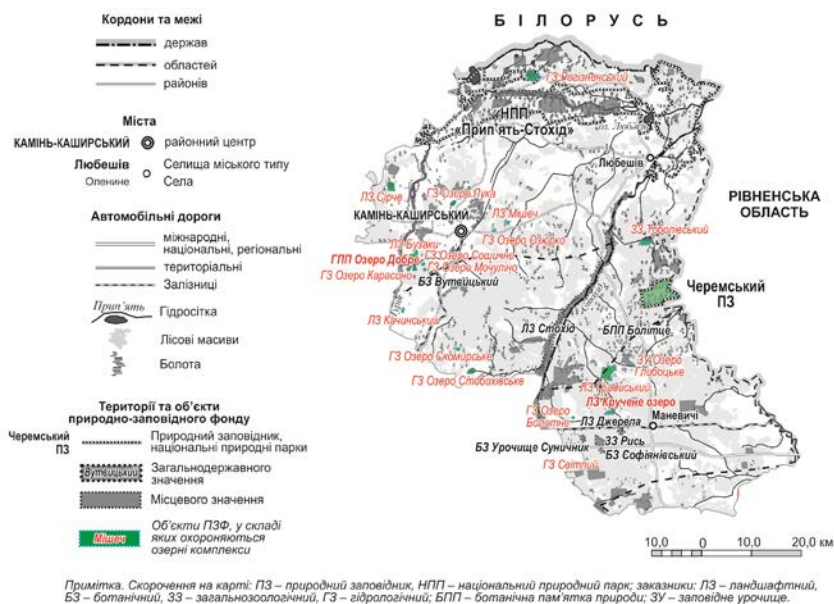

Рис. 1. Території та об'єкти ПЗФ Камінь-Каширського району, у складі яких охороняються озера (автор-укладач к. геогр. н., доц. Карпук З. К.)

Таблиця 1

Природно-заповідні об'єкти та території Волинської області, у складі яких охороняються озера різного генезису [1; 7; 8–10; 19]

Категорія і тип ПЗФ		Назва об'єкту	Місцезоташування, площа і дата створення	Об'єкт охорони
1		2	3	4
<i>Загальнодержавного значення</i>				
Черемський природний заповідник			Прилісенська ТГ, територія у межах річки Стоходу та Веселухи; 2975,7 га; 19.12.2001 р.	Суцільні лісові масиви з цінним еумезотрофним – перехідним, дуже обводненим, осоково-сфагновим болотом Черемським, озерами Черемське і Редичі
Заказник	ландшафтний	Кручене озеро	Маневицька ТГ, ДП «Городоцьке ЛГ», Троянівське л-во, кв. 28, вид. 20–23, 33; кв. 29, вид. 1, 5–8, 13, 18, 20, 21; 75,9 га; 10.12.1994 р.	Лісове озеро, що поступово переходить у болото, прилегли сосново-березові насадження
Пам'ятка природи	гідрологічна	Озеро Добре	Сошичненська ТГ, ДП «Камінь-Каширське ЛГ», Нуйнівське л-во, кв. 5, вид. 23; 46,0 га; 14.10.1975 р.	Озеро карстового походження в басейні р. Турія (довжина 1 км, ширина 0,6 км, площа водного дзеркала 0,42 км ² , пересічна глибина 3,3 м, максимальна – 11 м)
<i>Місцевого значення</i>				
Заказники	ландшафтні	Бузаки	Камінь-Каширська ТГ, ДП СЛІАП «Камінь-Каширськагорліс», Бузаківське л-во, кв. 46, вид. 3–21, 25–38, 41–48, 52–60; 81,8 га; 31.10.1991 р.	Озеро Святе карстового походження (8,0 га) серед соснового лісу природного походження
		Мішеч	Камінь-Каширська ТГ, с. Воєгоща; 68,0 га; 26.05.1992 р.	Озеро карстового походження (площа 1,0 га, пересічна глибина 2 м максимальна – 5 м) та болото навколо озера (67,0 га)
		Сірче	Камінь-Каширська ТГ, у межах кол. Добренської сільської ради (167,0 га) та ДП СЛІАП «Камінь-Каширськагорліс», Бузаківське л-во, кв. 4, вид. 43–59 (27,7 га); 194,7 га; 26.05.1992 р.	Природоохоронний комплекс із високобонітетних вільхово-березових насаджень, озера карстового походження Сірче (104,0 га), заболоченого масиву із чагарниковою рослинністю (63,0 га)

Продовження таблиці 1

1	2	3	4	
Заказники	ландшафтні	Качинський	Сошиченська ТГ, с. Качин; 64,0 га; 26.05.1992 р.	Природоохоронний комплекс із озера льодовикового походження (41,0 га) та болота зі значними покладами торфу
		Градиський	Маневицька ТГ, ДП «Городоцьке ЛГ», Городоцьке л-во, кв. 27; Новорудське л-во, кв. 54, вид. 7, 12–20; Градиське л-во, кв. 13; кв. 14, вид. 1–21; кв. 20, 21; кв. 26, вид. 1–24; 589,0 га; 12.02.1997 р.	Озера карстового походження Засвинське і Хидча з навколишніми заболоченими лісовими масивами
	загально-зоологічний	Тоболівський	Любешівська ТГ, ДП СЛАП «Камінь-Каширськагроліс», Тоболівське л-во, кв. 23; 108,0 га; 31.10.1991 р.	Озеро Червицанське (Шині), оточене різнобонітетними сосново-березовими насадження віком близько 100 років
	гідрологічні	Світлий	Маневицька ТГ, ДП «Маневицьке ЛГ», Софіянівське л-во, кв. 11, вид. 11, 12, 19–23, 27, 28; 16,2 га; 20.11.1986 р.	Озеро карстового походження Світле (площа 2,0 га, глибина 28,0 м), оточене високобонітетними (1–2 бонітетів) насадженнями
		Озеро Лука	Камінь-Каширська ТГ, с. Грудки; 59,8 га; 26.05.1992 р.	Озера Лука (Олябля, Лебське) карстового походження в басейні р. Цир (44,0 га, довжина 1,1 км, ширина 0,7 км, пересічна глибина 3,6 м, максимальна – 8,5 м) та подекуди заболочена прибережна смуга (15,8 га)
		Озеро Озюрко	Камінь-Каширська ТГ, ДП «Камінь-Каширське ЛГ», Видертське л-во, кв. 47, вид. 7; 6,9 га; 26.05.1992 р.	Озеро карстового походження в басейні р. Цир (площа 7,4 га, пересічна глибина 2,3 м, максимальна – 3,2 м, прозорість води – 1,0–1,5 м), оточене сосново-вільховим лісом
		Озеро Стобихівське	Камінь-Каширська ТГ, с. Стобихівка; 91,0 га; 26.05.1992 р.	Озеро льодовикового походження у басейні р. Стохід (площа 26,0 га, пересічна глибина 1,6 м, максимальна – 4,0 м) та прилеглі лучно-болотні угіддя – 33,0 га

Продовження таблиці 1

		2	3	4
Заказники гідрологічні	Озеро Карасино		Камінь-Каширська ТГ, ДП «Камінь-Каширське ЛГ», Нуйнівське л-во, кв. 4, вид. 18; 29,0 га; 26.05.1992 р.	Озеро карстового походження (площа 29,0 га, пересічна глибина 0,5 м, максимальна 1,2 м) серед сосново-березового лісового масиву в басейні р. Турія
	Озеро Мочуліно		Камінь-Каширська ТГ, ДП «Камінь-Каширське ЛГ», Нуйнівське л-во, кв. 14, вид. 7; 10,0 га; 26.05.1992 р.	Озеро карстового походження (площа 10,0 га, пересічна глибина 2,0 м, максимальна – 8,0 м) серед сосново-березового лісового масиву у басейні р. Турія
	Озеро Скомирське		Камінь-Каширська ТГ, с. Радошинка; 27,2 га; 26.05.1992 р.	Озеро карстового походження Скомирське (Скомор'є) (площа 18,0 га, довжина 0,6 км, ширина 0,4 км, пересічна глибина 1,6 м, максимальна – 3,0 м) в басейні р. Стохід та його водоохоронна зона (3,8 га)
	Озеро Сошичне		Камінь-Каширська ТГ, ДП «Камінь-Каширське ЛГ», Нуйнівське л-во, кв. 7, вид. 9; 16,0 га; 26.05.1992 р.	Озеро карстового походження (площа 16,0 га, пересічна глибина 2,3 м, максимальна – 2,7 м), оточене сосновим лісом, в басейні р. Турія
	Рогізненьський		Любешівська ТГ, с. Ветли; 610,2 га; 09.12.1998 р.	Озеро карстового походження Рогізне (площа 103,2 га, довжина 1,7 км, ширина 0,9 км, максимальна глибина 2,7 м), дно якого на 50–60 % вкрите водоростями; та болото в урочищі «Мотовило»
	Озеро Болотне		Маневицька ТГ, с. Троянівка; 9,5 га; 31.07.2014 р.	Мілководне озеро, що поступово перетворюється в мезотрофне болото, яке межує із заплавленими угіддями р. Стохід, занесеними до переліку територій Рамсарської конвенції про водно-болотні угіддя
Заповідне урочище	Озеро Глибочке		Прилісненська ТГ, ДП «Городоцьке ЛГ», Городоцьке л-во, кв. 13, вид. 47, 51; 9,5 га; 23.11.1979 р.	Озеро карстового походження, яке живлять природні джерела, оточене віковими деревами дуба звичайного <i>Quercus robur</i>

У межах Черемського природного заповідника збереглися малопорушені антропогенною діяльністю суцільні лісові масиви з перехідним, дуже обводненим, осоково-сфагновим болотом Черемським (Рис. 2).

Рельєф морфоскульптурно багатий, значно поширені зандрові рівнинні долини, кінцево-моренні горби, ози, ками, еолові вали, дюни, болотяні масиви із купинним мікрорельєфом. Лісистість – 60,8 % (1809,3 га), заболоченість – 37,2 % (1107,8 га), озерність – 0,6 %; антропогенно змінені площі: лісові дороги, просіки – 1,2 % (35,1 га), луки та галявини – 0,2 % (4,8 га). 40 рослинних асоціацій занесено до Зеленої книги України: старі соснові зеленомохові, чорничні, з ялівцем ліси, пригнічено соснові угруповання зі сфагнами на болоті, угруповання із шейхцерією болотяною *Scheuchzeria palustris*, альдровандою пухирчастою *Aldrovanda vesiculosa*, лататтям сніжно-білим *Nymphaea candida* і білим *Nymphaea alba*, глечиками жовтими *Nuphar lutea*, їжачою голівкою маленькою *Sparganium minimum* тощо. Із рідкісних видів рослин, що підлягають особливій охороні, на території заповідника ростуть: один вид рослин із ЧС МСОП: зозуліні черевички справжні *Cypripedium calceolus*; три види із ЄЧС: смілка литовська *Silene lithuanica*, глід український *Crataegus ucrainica*, козельці українські *Tragopogon ucrainicum*; чотири види занесені до додатка 1 Бернської конвенції: *Aldrovanda vesiculosa*, *Cypripedium calceolus*, жировик Льозеля *Liparis loeselii*, сон широколистий *Pulsatilla patens*; та 33 види вищих рослин, занесених до ЧКУ. У межах заповідника зосереджено більше половини видів судинних і близько 25 % рідкісних та зникаючих видів рослин Українського Полісся. Найтипівіші зооценози – фауністичні комплекси водойм і водно-болотяних комплексів соснових лісів, широколистяних лісів, чагарників, сухих пустищ і галявин. Із хребетних тварин мешкають:

18 видів риб, 12 – земноводних, сім – плазунів, 141 – птахів та 42 – ссавців. Значна кількість видів охороняються згідно із міжнародними угодами. До ЧС МСОП включено 16 видів фауни, до ЄЧС – 14; до додатка 2 Бернської конвенції – 94, до Конвенції про збереження мігруючих видів диких тварин – 23; 29 видів охороняються згідно з Конвенцією про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення; 25 – згідно з Угодою про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів; вісім видів кажанів – за Угодою про збереження кажанів у Європі [1; 7; 9–10; 17–18].

«Кручене озеро» – ландшафтний заказник. Наявні низькорослі зарості сосни звичайної *Pinus sylvestris* і прибережні сосново-березові насадженнями з домішкою дуба черешчатого *Quercus robur* II бонітету, віком близько 90 років, повнотою 0,7. Фауна озера бідна, риба практично відсутня, трапляються вуж звичайний *Natrix natrix*, черепаха болотяна *Emys orbicularis*. Виявлені рідкісні види: верба чорнична *Salix myrtilloides*, вовчі ягоди пахучі *Daphne sneorum*, дятел трипалий *Picoides tridactylus* [7; 9–10; 12; 14].

«Озеро Добре» – гідрологічна пам'ятка природи. Охороняється озеро карстового походження. Береги піщані, пологі, зарослі з північно-західного боку очеретом *Phragmites australis*. У водах озера зустрічається: лящ *Abramis brama*, короп *Cyprinus carpio*, в'юн *Misgurnus fossilis*, окунь *Perca fluviatilis*, щука *Esox lucius*, лин *Tinca tinca*, карась сріблястий *Carassius gibelio*, плітка звичайна *Rutilus rutilus*. Навколо озера – високобонітетні насадження сосни звичайної *Pinus sylvestris* і берези бородавчастої *Betula pendula* віком 40–80 років із багатим підліском із журавлини болотяної *Oxycoccus palustris*, чорниці звичайної *Vaccinium myrtillus*, брусниці звичайної *Vaccinium vitis-idaea*; у прибережній смузі –

рідкісні рослини ЧКУ – плаун річний *Lycopodium annotinum*, любка дволиста *Platanthera bifolia*. Озеро – місце розмноження водоплавних птахів, зокрема, великої пірникози *Podiceps cristatus*, лиски *Fulica atra* [7; 9–10; 13; 21].

«Бузаки» – ландшафтний заказник. Охороняється ділянка соснового лісу природного походження 1–2 бонітету (віком близько 95 років) із домішкою вільхи чорної *Alnus glutinosa* і берези повислої *Betula pendula*, у трав'яному покриві – ягідники з чорниці звичайної *Vaccinium myrtillus* і лохини *Vaccinium uliginosum*; до ЧКУ занесено журавлину дрібноплоду *Oxycoccus microcarpus*. Навкого оз. Святого – місцезростання лікарських рослин, переважає багно звичайне *Ledum palustre* [1; 7–10].

«Мішеч» – ландшафтний заказник. Місцезростання берези низької *Betula humilis*, лохини *Vaccinium uliginosum*, багна звичайного *Ledum palustre*, а також видів ЧКУ: росички середньої *Drosera intermedia*, ломикаменя болотяного *Saxifraga hirculus*, шейхцерії болотяної *Scheuchzeria palustris*, журавлини дрібноплодої *Oxycoccus microcarpus* [1; 7–10].

«Сірче» – ландшафтний заказник. Наявні високобонітетні вільхово-березові насадження з домішкою дуба звичайного *Quercus robur* віком близько 80 років, з підліском із крушини ламкої *Frangula alnus*, ліщини звичайної *Corylus avellana*, трав'яним покривом, у якому ростуть ягідники та лікарські рослини (27,7 га). Трапляються рідкісні види рослин ЧКУ: росичка довголиста *Drosera anglica*, шейхцерія болотяна *Scheuchzeria palustris*. Озерно-болотяний масив – місце мешкання й розмноження лебедів-шипунів *Cygnus olor*, крижнів *Anas platyrhynchos*, чирянок великих *Anas querquedula*, норців великих *Podiceps cristatus*, куликів *Charadrii*, у період міграційних перельотів – гусеподібних *Anseriformes*, гагароподібних *Gaviiformes*. У межах заказника

трапляються рідкісні представники фауни, занесені до переліку ЧКУ: махаон *Papilio machaon*, журавель сирій *Grus grus* (на прольотах), зміїд *Circaetus gallicus*, лелека чорний *Ciconia nigra*, підорлик малий *Aquila pomarina*, пугач *Bubo bubo*, сорокопуд сирій *Lanius excubitor* та деркач *Crex crex* (ЄЧС) [1; 7–10].

«Качинський» – ландшафтний заказник. У межах прибережної смуги – насадження акацій білої *Robinia pseudoacacia* і жовтої *Caragana arborescens*, тополі білої *Populus alba*, різних видів чагарників і різнотрав'я [9–10; 13; 21].

«Градиський» – ландшафтний заказник. Охороняються озера з оточуючими заболоченими лісовими масивами, у яких домінує сосна звичайна *Pinus sylvestris*, у заболочених ділянках – вільха чорна *Alnus glutinosa*. У підліску та травяному ярусі – ягідники з лохини *Vaccinium uliginosum*, журавлини болотяної *Vaccinium oxycoccos*, також трапляються багно болотяне *Ledum palustre*, росичка круглолиста *Drosera rotundifolia*, пухівка піхвова *Eriophorum vaginatum*, рідкісні види рослин – у лісах плаун річний *Lycopodium annotinum*, на плесах озер – латаття сніжно-біле *Nymphaea candida*, шейхцерія болотяна *Scheuchzeria palustris*. У лісах мешкає багато типових видів поліської фауни [7; 9–10; 12; 14].

«Гоболівський» – загальнозоологічний заказник. Охороняються різнобонітетні лісові насадження віком близько 100 років із сосни звичайної *Pinus sylvestris* і берези бородавчастої *Betula pendula* з домішкою вільхи чорної *Alnus glutinosa*, у нижньому ярусі яких домінують журавлина болотяна *Vaccinium oxycoccos*, чорниця миртолиста *Vaccinium myrtillus*, буяхи звичайні *Vaccinium uliginosum*, багно болотяне *Ledum palustre*, різні види осок *Carex*. В озері Червищанське (Шині) мешкають: короп звичайний *Cyprinus carpio*, карась сріблястий *Carassius gibelio*, щука звичайна *Esox lucius*, окунь

звичайний *Perca fluviatilis*, лин *Tinca tinca*. У лісах мешкають сарна європейська *Capreolus capreolus*, заєць-русак *Lepus europaeus*, вивірка звичайна *Sciurus vulgaris*, лисиця руда *Vulpes vulpes*. Серед представників фауни охороняються: лелека чорний *Ciconia nigra*, пугач *Bubo bubo*, тетерук *Lyrurus tetrix*, орябок *Tetrastes bonasia* [1; 9–11; 15; 23–24].

«Світлий» – гідрологічний заказник. Охороняється озеро, оточене високобонітетними (1–2 бонітету) насадженнями ялини європейської *Picea abies*, сосни звичайної *Pinus sylvestris*, вільхи чорної *Alnus glutinosa* [9–10].

«Озеро Лука» – гідрологічний заказник. Охороняється озеро карстового походження. в басейні р. Цир. Дно озера біля узбережжя піщане, на глибині вкрите сапропелевим мулом. Заболочена прибережна смуга (15,8 га) заросла лучно-болотяною рослинністю. У воді озера (прозорість 1,0–1,5 м) поширені лящ *Abramis brama*, короп звичайний *Cyprinus carpio*, карась сріблястий *Carassius gibelio*, щука *Esox lucius* та інші види риб. Територія заказника – місце мешкання багатьох видів водоплавних і навколводних птахів та плазунів [1; 7–10].

«Озеро Озюрко» – гідрологічний заказник. Береги озера з південного і східного боку високі, піщані, з північного – низькі, заболочені. Біля урізу води в південно-західній частині озера є підземне джерело. Прозорість – 1,0–1,5 м. Навколо озера – сосново-вільховий ліс із домішкою дуба звичайного *Quercus robur*. Природний комплекс – середовище існування багатьох видів риб, плазунів, птахів, у т. ч. лебедів-шипунів *Cygnus olor*, а також виду ЧКУ – журавля сірого *Grus grus* [1; 7–10].

«Озеро Стобихівське» – гідрологічний заказник. Озеро замулене, відбувається інтенсивна евтрофікація. Середня глибина сапропелевих відкладів – 2,0 м. У прибережній

смузі – зарості осоки *Carex*, очерету звичайного *Phragmites australis* та рогозу вузьколистого *Typha angustifolia*, де мешкають водоплавні й навколоводні птахи, зокрема, журавель сирій *Grus grus* (на прольотах) [1; 7–10].

«Озеро Карасино» – гідрологічний заказник. Береги водойми низькі, заболочені, зарослі очеретяно-осоковими угрупованнями. Найпоширеніші види іхтіофауни: лин *Tinca tinca*, карась сріблястий *Carassius gibelio*, щука *Esox lucius* [1; 7–10].

«Озеро Мочуліно» – гідрологічний заказник. Дно озера замулене, потужність сапропелевих відкладів – 5,0–5,5 м. Узбережжя вкрите заростями різних видів осок *Carex*, очеретом звичайним *Phragmites australis*, рогозом вузьколистим *Typha angustifolia* [1; 7–10].

«Озеро Скомирське» – гідрологічний заказник. Охороняється оточене вільховим лісом озеро із низькими, зарослими чагарниками берегами та навколишні заболочені угіддя [1; 7–10].

«Озеро Сошичне» – гідрологічний заказник. Береги озера низькі, піщані, подекуди заболочені, вкриті чагарниковими заростями, оточеними сосновим лісом. Природний комплекс – місце мешкання багатьох видів поліської фауни, у т. ч. осілих та перелітних видів птахів [1; 7–10].

«Рогізненський» – гідрологічний заказник (610,2 га). Наявні угруповання, занесені в Червону книгу України, – латаття білого *Nymphaea alba* та глечиків жовтих *Nuphar lutea*. Узбережжя озера й болота вкриті чагарниками, рідколіссям берези повислої *Betula pendula*, вільхи клейкої *Alnus glutinosa*, крушини ламкої *Frangula alnus*, верболозу *Salix alba*. Озеро (Рис. 2) є місцем мешкання й розмноження водоплавних та навколоводних видів птахів, зокрема, лелеки чорного *Ciconia nigra* [1; 9–11; 15; 23–24].

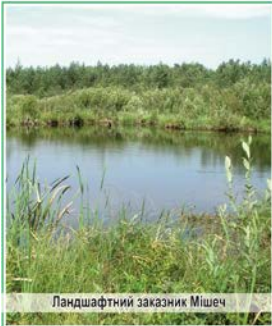
Черняхівський природний заповідник

Ландшафтний заказник «Кручене озеро»

Пам'ятка природи «Озеро Добре»

Ландшафтний заказник Мішеч

Загальнозоологічний заказник «Тоболівський»

Гідрологічний заказник Світлий

Рис. 2. Фото природно-заповідних об'єктів, де під охороною держави знаходяться волинські озера [9-10; 19-20]

«Озеро Болотне» – гідрологічний заказник. Трапляються рідкісні види рослин і тварин, занесені у ЧКУ і міжнародні природоохоронні переліки: плаун річний *Lycopodium annotinum*, щитолісник звичайний *Hydrocotyle vulgaris*, деркач *Crex crex*, лелека чорний *Ciconia nigra*, пугач *Bubo bubo*, кутора мала *Neomys anomalus* [9-10].

«Озеро Глибоцьке» – заповідне урочище. Охороняється озеро карстового походження, оточене віковими деревами дуба звичайного *Quercus robur* [1; 7; 9–10; 17–18].

Висновки. Організація раціонального рекреаційного природокористування в Камінь-Каширському районі потребує ретельного зонування територій як і наявних об'єктів ПЗФ, так і земель, що підлягають резервуванню для подальшого розширення чи створення (виділення) нових природоохоронних територій. Значна лісистість та відносно невелика частка ріллі сприяє підтриманню екологічної стійкості озерних комплексів. Найбільш рекреаційно привабливими є водні об'єкти, що спричиняє порушення режиму охорони рекреантами у водоохоронній смузі та збільшує рекреаційну дигресію. Необхідно зменшити гранично допустимі нормативи рекреаційного навантаження та здійснювати контроль за їх дотриманням. Системи управління природоохоронними об'єктами, що піддаються значному нерівномірному рекреаційному навантаженню, необхідно забезпечити механізмами автоматизованого обчислення реальної рекреаційної ємності з територіальною диференціацією, з подальшим формуванням динамічної інтерполяційної поверхні поля рекреаційної ємності для диверсифікації та вирівнювання рекреаційного навантаження. Врахування місцевих метеорологічних, гідрологічних, фіто- та зооценотичних умов дозволить регулярно виокремлювати такі ділянки об'єктів ПЗФ, відвідування яких тимчасово

заборонено навіть в межах зон господарського освоєння, що сприятиме відновленню середовища.

Список використаних джерел:

1. Єрко І. В., Мельник Н. В., Качаровський Р. Є., Антипюк О. В. Новітні можливості туристичної атрактивності Камінь-Каширського району Волинської області. *Перспективи розвитку туризму в Україні та світі: управління, технології, моделі: монографія* / за ред. Л. Ю. Матвійчук, Ю. М. Барського, М. І. Лепкого. Луцьк, 2021. С. 314–334.

2. Ільїн Л. В. Сучасні методи пізнання геоекологічних процесів у межах водозборів. *Природа Західного Полісся та прилеглих територій* : Збірник наукових праць. 2019. № 16. С. 154–155.

3. Ільїн Л. В., Ільїна О. В. Озеро-болотні комплекси Волині. *Гідрологія, гідрохімія і гідроекологія*. 2004. Т. 6. С. 314–319.

4. Ільїн Л. В., Ільїна О. В. Ресурси водойм уповільненого водообміну України та перспективи їх використання як об'єктів рекреації та туризму. Туристично-краєзнавчі дослідження. К. : Державне підприємство «Національна туристична організація», 2002. Вип. 4. С. 37–46.

5. Ільїн Л. В. Перспективи і напрямки використання озерних ресурсів Волинської області. *Науковий вісник Волинського державного університету імені Лесі Українки. Географічні науки*. 2001. № 2. С. 31–35.

6. Ільїн Л. В., Мольчак Я. О. Озера Волині: Лімнологіо-географічна характеристика. Луцьк : Надстир'я, 2000. 140 с.

7. Камінь-Каширська районна державна адміністрація. URL: <http://kamadm.gov.ua/> (дата звернення 26.05.2023).

8. Камінь-Каширська територіальна громада. URL: <https://kmk-gromada.gov.ua/> (дата звернення 28.05.2023).

9. Карпюк З. К., Фесюк В. О. Природоохоронні мережі Волинської області: монографія. Луцьк: Видавництво «Терен», 2021. 212 с.

10. Карпюк З. К., Фесюк В. О., Антипюк О. В. Природно-заповідний фонд Волинської області : альбом-каталог. Київ, 2018. 136 с.

11. Любешівська територіальна громада. URL: <https://lubeshivska-gromada.gov.ua/> (дата звернення 28.05.2023).

12. Маневицька територіальна громада. URL: <https://mg.gov.ua/> (дата звернення 28.05.2023).

13. Мельник О. В., Качаровський Р. Є., Стельмах В. Ю., Полянський С. В. Озерні комплекси Сошичненської ТГ Волинської області як важливі рекреаційні об'єкти. *Сучасний стан та перспективи розвитку науки, освіти, технологій та суспільства* : у 3 ч. : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Кременчук, 09 лютого 2023 р.). Кременчук, ЦФЕНД. 2023. Ч. 3. С. 35–37.

14. Мельник О.В., Мельнійчук М. М., Мельник Н.В., Стельмах В. Ю., Ковальчук С. І., Качаровський Р. Є. Озерні комплекси ПЗФ як важливі рекреаційні об'єкти Маневицької ТГ Волинської області. *Progressive research in the modern world* : Proceedings of V International Scientific and Practical Conference, Boston, USA, 1-3 February 2023 Boston, 2023. P. 254–260.

15. Мельнійчук М.М., Мельник О.В., Стельмах В. Ю., Полянський С. В., Качаровський Р. Є. Озеро Рогізне – важливий рекреаційний об'єкт Любешівської ТГ Волинської області. *Сучасні тенденції та перспективи розвитку науки, освіти та технологій* (м. Житомир, 10 квітня 2023 р.) : збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції. Житомир, 2023. С.65-67.

16. Мольчак Я. О., Ільїн Л. В. Озера Волинської області. Каталог. Луцьк: Вид-во при ВДУ «Вежа», 1995. 76 с.

17. Полянська Т. О., Полянський С. В., Мельник О. В., Качаровський Р. Є. Потенційні можливості природного рекреаційного потенціалу Прилісненської ТГ Камінь-Каширського району Волинської області. *Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів* : матер. VI Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Луцьк, 11–12 листопад. 2022 р.). Луцьк, 2022. С.74–77.

18. Прилісненська територіальна громада. URL: <https://prylisnenska-gromada.gov.ua/> (дата звернення 28.05.2023).

19. Природно-заповідний фонд Волинської області. URL: <http://eco.voladm.gov.ua/category/all/locality=9> (дата звернення 24.05.2023).

20. Регіональний офіс водних ресурсів у Волинській області. URL: <https://vodres.gov.ua/> (дата звернення 25.05.2023).

21. Сошичненська територіальна громада. URL: <https://soshychnenska-gromada.gov.ua/> (дата звернення 28.05.2023).

22. Управління екології та природних ресурсів Волинської ОДА. URL: <https://voladm.gov.ua/category/upravlinnya-ekologiyi-ta-prirodnih-resursiv/1/> (дата звернення 21.05.2023).

23. Чижевська Л., Качаровський Р., Чир Н. Особливості туристично-рекреаційної атрактивності Любешівської селищної ОТГ Волинської області. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія «Географічні науки»*. 2019. № 9 (393). С. 118–125.

24. Чир Н. В., Качаровський Р. Є. Туристична привабливість Любешівського району Волинської області. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: «Географічні науки»*. 2017. № 2. С. 241–248.

Vydavatel:

Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.
se sídlem V Lázních 688, Jesenice 252 42
IČO 03562671 Česká republika

MODERNÍ ASPEKTY VĚDY

Svazek XXXII mezinárodní kolektivní monografie

Podepsáno k tisku 9. červen 2023
Formát 60x90/8. Ofsetový papír a tisk
Headset Times New Roman.
Mysl. tisk. oblouk. 8.2. Náklad 100 kopií.